

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра олімпійського та професійного спорту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

Котляр Ю.В.

“31” 08 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ РОБОТИ

Спеціальність 017 Фізична культура і спорт
Освітня програма «Фізкультурно-спортивна реабілітація»

Розробник		Харченко-Баранецька Л.Л.
Завідувач кафедри розробника		Довгань Н.Ю.
Завідувач кафедри спеціальності		Гетманцев С.В.
Гарант освітньої програми		Гетманцев С.В.
Декан факультету ФВіС		Тупєєв Ю.В.
Начальник НМВ		Шкірчак С.І.

Миколаїв – 2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Методологія науково-дослідницької роботи	
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка	
Спеціальність	017 Фізична культура і спорт	
Спеціалізація (якщо є)		
Освітня програма	Фізкультурно-спортивна реабілітація	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	5	
Навчальний рік	2023 – 2024 н.р.	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	9	-
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кредити / 90 годин	
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	15	-
	30	-
	45	-
Відсоток аудиторного навантаження	50 %	
Мова викладання	Українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	-	
Форма підсумкового контролю	Залік	

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати вивчення навчальної дисципліни.

Освітня компонента «Методологія науково-дослідної роботи» сформована відповідно до освітньо-професійної програми спеціальності 017 Фізична культура і спорт. Предметом вивчення даної дисципліни є опанування здобувачами теорії та методики проведення педагогічних досліджень у сфері фізичної культури та спорту.

Мета: сформувати у здобувачів вміння виконувати планування наукових досліджень, використовувати апарат методів наукових досліджень і методів розв'язання дослідницьких завдань в сфері фізичної культури і спорту, а також навчитися оформлювати результати наукових досліджень.

Завдання:

1. Оволодіти методами виконання дослідження за обраною тематикою;
2. Засвоїти методології і методики досліджень;
3. Здійснювати теоретичний аналіз проблем формування та функціонування галузі фізичної культури і спорту та застосування його у практичній діяльності;
4. Сформувати у здобувачів вміння відбирати та аналізувати необхідну інформацію, формулювати мету, завдання та гіпотезу;
5. Сформувати у здобувачів вміння планувати та проводити експеримент, порівнювати його результати з теоретичними обґрунтуваннями проблеми;
6. Сформувати у здобувачів вміння формулювати висновки наукового дослідження;

Освітня компонента передбачає формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту.

Загальні компетентності:

ЗК 4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми

ЗК 7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 8. Здатність впроваджувати у практичну діяльність результати наукових досліджень, спрямованих на вирішення прикладних завдань у сфері фізичної культури і спорту.

Передбачені наступні програмні результати навчання.

ПРН 3. Вільно обговорювати результати професійної діяльності, досліджень та інноваційних проектів у сфері фізичної культури та спорту державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПРН 5. Розробляти і викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.

ПРН 8. Організовувати ефективну роботу колективу, спрямовану на досягнення визначених цілей з урахуванням економічних, правових та етичних аспектів.

Технічне й програмне забезпечення /обладнання. Заняття у 2023-2024 навчальному році відбуваються дистанційно в Online форматі в Zoom режимі. Передбачений презентаційний матеріал в форматі Power Point і відео презентації. Також передбачена синхронна і асинхронна форми виконання заданого матеріалу здобувачам вищої освіти на платформі Moodle.

3.Програма навчальної дисципліни

Денна форма навчання

	Теми	Лекції (год.)	Практичні (групові) (год.)	Самостійна робота (год.)
9 семестр				
1	Вступ до освітньої компоненти «Методологія науково-дослідницької роботи»	2	4	5
2	Основні вимоги до написання кваліфікаційної роботи рівня «Магістр». Як визначити мету, об'єкт і предмет дослідження.	2	4	5
3	Методологія та методи наукового дослідження.	2	4	5
4.	Педагогічний експеримент	2	4	5
5.	Методичні основи роботи з інформаційними джерелами дослідження.	2	4	5
6.	Статистична обробка результатів дослідження у фізичному вихованні та спорті.	2	4	5
7.	Статистична обробка даних за допомогою Excel.	2	4	5
8.	Основи оформлення наукової статті.	1	2	10
Всього за семестр		15	30	45
Загальний обсяг (год.)		90		

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

№	Тема заняття / план	
9 семестр		
1.	<p>Тема 1. Вступ до освітньої компоненти «Методологія науково-дослідної роботи»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні поняття освітньої компоненти. Мета, завдання. 2. Класифікація наукових сфер. 3. Структура і зміст наукового дослідження. 4. Різновиди педагогічних досліджень. 5. Напрямок дослідження, його мета, об'єкт, предмет і завдання. 6. Вимоги до атестаційної роботи магістранта. 	2
2.	<p>Тема 2. Основні вимоги до написання кваліфікаційної роботи рівня «Магістр». Як визначити мету, об'єкт і предмет дослідження.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структурні складові роботи. 2. Визначення мети, об'єкта і предмета роботи. 3. Вимоги до оформлення розділів роботи. 4. Вимоги до формування висновків роботи. 	2
3.	<p>Тема 3. Методологія та методи наукового дослідження.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Наукове дослідження та взаємозв'язок з науковим пізнанням. 2. Методологія наукового дослідження. 3. Основні функції методології. 4. Класифікація методів дослідження. 	2
4.	<p>Тема 4. Педагогічний експеримент</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність педагогічного експерименту. 2. Види педагогічного експерименту. 3. Етапи проведення педагогічного експерименту. 	2
5.	<p>Тема 5. Методичні основи роботи з інформаційними джерелами дослідження.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методика пошуку та її вивчення наукових літературних джерел. 2. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела. 3. Вимоги до оформлення списку використаних інформаційних джерел. 	2
6.	<p>Тема 6. Статистична обробка результатів дослідження у фізичному вихованні та спорті.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Описова статистика. Формули. 2. Вимоги до оформленні формул в науковій роботі та висвітленні результатів. 3. Основні математичні розрахунки педагогічних досліджень. 3. Висвітлення математичних даних в наочних варіантах представлення інформації (таблиці, рисунки, схеми, діаграми, графіки). 	2
7.	<p>Тема 7. Статистична обробка даних за допомогою Excel.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення середнього арифметичного значення за допомогою програми Excel. 2. Визначення середнього квадратичного відхилення за допомогою програми Excel. 	2

	3. Значення і розрахунок t критерія Стьюдента.	
8.	Тема 8. Основи оформлення наукової статті. 1. Вимоги до наукової публікацій. 2. Вимоги до оформлення презентаційних форм представлення наукових досліджень.	1
	Разом (год.)	15

4.2. План практичних (групових) занять

№	Тема заняття / план	
	9 семестр	
1	Тема 1. Формування напрямку дослідження. <i>Обговорення питань лекції.</i> Питання на самоопрацювання. 1. Алгоритм вибору напрямку наукового дослідження. 2. Практична причетність до сфер діяльності напрямку фізична культура та спорт. 3. Виявлення актуальних питань до експериментального вирішення. 4. Аналіз наявності контингенту та власної причетності впливу. 5. Оцінка перспективності результатів дослідження.	4
2	Тема 2. Вимоги до кваліфікаційної роботи. <i>Обговорення питань лекції.</i> Питання на самоопрацювання 1. Розкриття структурних складових кваліфікаційної роботи. 2. Вимоги до комп'ютерного оформлення кваліфікаційної роботи.	4
3.	Тема 3. Методи дослідження. <i>Обговорення питання лекції.</i> Питання на самоопрацювання: 1. Повторення тематик лекційного заняття. 2. Аналіз методів дослідження, в рамках перспективності дослідження. 3. Обґрунтування методів дослідження, в рамках перспективності дослідження.	4
4.	Тема 4. Вимоги до педагогічного експерименту за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт. <i>Обговорення питання лекції.</i> Питання на самоопрацювання: 1. Тенденції напрямків дослідження. 2. Фактори тривалості дослідження. Обговорення прогнозованих педагогічних досліджень.	4
5.	Тема 5. Робота з інформаційними джерелами та вимоги до їх оформлення. <i>Обговорення питання лекції.</i> Питання на самоопрацювання:	4

	<p>1. Опрацювання лекційних питань в рамках закріплення інформаційного матеріалу.</p> <p>2. Приклади оформлення списку літератури згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40).</p>	
6.	<p>Тема 6. Основи математичної статистики. Обговорення питань лекції. Питання на самоопрацювання:</p> <p>1. Повторення лекційних питань.</p> <p>2. Онлайн робота з програмою Excel.</p>	4
7.	<p>Тема 7. Онлайн робота з програмою Excel. Обговорення питань лекції. Питання на самоопрацювання:</p> <p>1. Обробка математичних даних для підрахунку середньоарифметичного значення.</p> <p>2. Обробка статистичних даних для підрахунку математичної похибки.</p> <p>3. Розрахунок t критерія Стюдента.</p>	4
8.	<p>Тема 8. Основи оформлення наукової статті. Обговорення питань лекції. Питання на самоопрацювання.</p> <p>1. Вимоги до наукової публікацій.</p> <p>2. Вимоги до оформлення презентаційних форм представлення наукових досліджень.</p>	2
Всього (год.)		30

4.3. Завдання для самостійної роботи

Обсяг самостійної роботи становить 45 годин.

Вказівки та пояснення до виконання завдань на самостійну роботу

1. Самостійне опрацювання додаткових джерел здійснюється відповідно до переліку наведеному у цій програмі.
2. Самостійна робота з літературою та електронними джерелами має знайти відображення в конспекті з курсу, а також в практичних роботах до виконання.
3. Завдання для самостійної роботи відображються в передбачених питаннях, що винесені на самоопрацювання здобувачами.

4.4. Забезпечення освітнього процесу

Вивчення навчальної дисципліни “Методологія науково-дослідницької роботи” здобувачами у 2023/2024 навчальному році передбачає дистанційний синхронний і дистанційний асинхронний формати навчання. Лекційний матеріал презентується в форматі Zoom конференції, асинхронний формат передбачає ознайомлення з

інформаційним матеріалом і виконання завдань здобувачами на освітньо-інформаційній платформі Moodle.

5. Підсумковий контроль

Залікові питання

1. Основні поняття освітньої компоненти “Методологія науково-дослідної роботи”.
2. Фактори вибору тематики і напрямку наукового дослідження.
3. Особливості формування мети і завдань напрямку дослідження.
4. Мета і завдання науки.
5. Класифікація наукових сфер.
6. Структура і зміст наукового дослідження.
7. Різновиди педагогічних досліджень.
8. Напрямок дослідження, його об’єкт і предмет.
9. Вимоги до атестаційної роботи магістранта.
10. Вимоги до презентаційного представлення основ наукового дослідження.
11. Структурні складові кваліфікаційної роботи.
12. Вимоги до оформлення рисунків і таблиць в роботі.
13. Вимоги до оформлення розділів роботи.
14. Наукове дослідження та взаємозв’язок з науковим пізнанням.
15. Методологія наукового дослідження.
16. Основні функції методології.
17. Емпіричні методи дослідження.
18. Спеціальні методи наукового дослідження.
19. Класифікація методів дослідження.
20. Логіка наукових досліджень.
21. Мова і стилістика наукового тексту.
22. Сутність педагогічного експерименту.
23. Види педагогічного експерименту.
24. Етапи проведення педагогічного експерименту.
25. Описова статистика. Формули.
26. Вимоги до оформленні формул в науковій роботі та висвітленні результатів.
27. Вимоги до наукової публікацій.
28. Вимоги до оформлення інформаційних джерел і ссилок по тексту роботи.
29. Достовірність наукових досліджень.
30. Вимоги до контингенту педагогічних досліджень.
31. Складові вступу кваліфікаційної роботи.
32. Вимоги до оформлення додатків кваліфікаційної роботи.
33. Складові рецензії і відгуку кваліфікаційної роботи.
34. Роль академічної доброчесності в науковій роботі.

35. Наукові публікації: поняття, види, вимоги.
36. Документальні джерела інформації. Різновиди документів.
37. Моделювання і його роль у дослідженні.
38. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.
39. Методи математичної статистики в спортивній науковій діяльності.
40. Правила підготовки доповіді і презентації наукового дослідження.

6.Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

8. Розподіл балів*

Осінній семестр	
15 годин лекцій / 30 годин практичні заняття	
ЗАЛІК	
Практичні роботи	10 шт. x 5 балів = 50 балів
Контрольна робота	1 шт. x 20 балів = 20 балів
Залік - 30 балів	
Максимальний бал за курс - 100 балів	

Критерії оцінювання практичних робіт

5 балів – практична робота виконана у зазначений термін (за розкладом), у повному обсязі, без помилок, здобувач вищої освіти демонструє вміння на підставі аналізу літератури, а також узагальнення практики і сучасних наукових досліджень, робити аналітичні висновки з проблем тематичного завдання.

4 бали – практична робота виконана у повному обсязі без помилок.

3 бали – практична робота виконана у повному обсязі, але містить ряд помилок.

2 бали – практична робота виконана у неповному обсязі, але правильно або у повному обсязі, при наявності значних помилок

1 бал – практична робота виконана, але неправильно.

0 балів – практична робота не виконана.

Критерії оцінювання контрольної роботи

Підсумкова контрольна робота оцінюється в 20 балів:

- повне виконання завдання без помилок – 20-18 балів;
- повне виконання завдання з незначними помилками – 17-15 балів;
- часткове виконання завдання (не менше 60%) -14-10 балів;
- часткове виконання завдання з помилками – 9-5 балів;
- виконання незначного обсягу роботи з помилками -4-1 бали;
- не виконання контрольної роботи – 0 балів.

Підсумковий семестровий контроль

Підсумковий (семестровий) контроль знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни "Методологія наукових досліджень" складається у формі заліку – підсумкова кількість балів з навчальної дисципліни (максимум 100 балів). Визначається як сума (проста) балів за результати успішності студента при виконанні передбачених курсом видів робіт та відповіді на питання залікового білету. Зразок білета представлений, як Заліковий білет № 0.

ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ № 0

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Рівень вищої освіти – Магістр

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність 017 Фізична культура і спорт

Навчальна дисципліна: Методологія науково-дослідницької роботи.

Варіант № 0

1. Достовірність наукових досліджень.
2. Вимоги до наукової публікацій.

Схвалено на засідання кафедри медико-біологічних основ спорту та фізичної реабілітації

Протокол №___ від «___» _____ 20___ р.

Схвалено на засідання олімпійського та професійного спорту

Протокол №___ від «___» _____ 20___ р.

Завідувач кафедри _____

Екзаменатор _____

За повну розгорнуту відповідь на заліку за одне питання здобувач вищої освіти отримує 15 балів (за відповідь на білет в якому 2 питання – 30 балів):

11-15 балів: глибоке засвоєння програмного матеріалу; повна відповідь на питання;

7-10 балів: повне засвоєння програмного матеріалу і вміння орієнтуватися в новому; змістовні відповіді на запитання;

4-6 балів: часткове, неповне висвітлення змісту питання; неточність при відповіді; є розуміння основних положень матеріалу.

0-3 бали: за не опанування значної частини програмного матеріалу; незнання теорії основних питань і термінів;

Максимальна кількість балів за залік становить 30 балів.

Критерії балів за повний курс представлені в таблиці «Шкала оцінювання».

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, заліку	
90 – 100	A	Відмінно (зараховано)	
82-89	B	Добре (зараховано)	
75-81	C		
67-74	D		
60-66	E	Задовільно (зараховано)	
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання (Не зараховано)	

Критерії оцінювання Контроль успішності здобувача вищої освіти здійснюється з використанням методів і засобів, що визначенні в ЧНУ ім. П. Могили. Академічні успіхи здобувача вищої освіти оцінюються за шкалою, яка застосована в ЧНУ імені Петра Могили з переведенням оцінок до національної шкали та шкали ECTS.

Відмінно А - Здобувач має глибокі міцні і системні знання з усього теоретичного курсу, може чітко сформулювати дефініції, використовуючи спеціальну термінологію, володіє понятійним апаратом, знає основні проблеми у галузі фізичної культури і спорту. Вміє творчо застосувати здобуті практичні вміння і навички при аналізі основних питань курсу та використовує їх під час відповіді.

Добре В - Здобувач має глибокі міцні ґрунтовні знання, використовує практичні навички, але може допустити неточності в формулюванні, незначні помилки в наведених прикладах.

Добре С - Здобувач знає програмний матеріал у повному обсязі, але не вміє поєднувати теоретичні і практичні аспекти фізичної культури і спорту. Відповідь його повна, логічна, але з деякими неточностями.

Задовільно D. - Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння необхідності поєднання теорії і практики у фізичній культурі, але допускає неточності в термінології, відповіді неповні, серед яких є значна кількість суттєвих.

Задовільно E. - Здобувач має базовий рівень знань, володіє необхідними вміннями та практичними навичками для вирішення стандартних завдань спортивної діяльності; виявляє розуміння лише основних положень навчального матеріалу; здатний, з помилками та з додатковими питаннями, сформулювати визначення понять та категорій.

Незадовільно FX. - Здобувач мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; слабо орієнтується в поняттях, визначеннях, не пов'язує теорію і практику фізичної культури і спорту в єдину структуру.

Незадовільно F. - Здобувач не володіє необхідними знаннями, вміннями, навичками та науковими термінами, не використовує практичні вміння і навички з фізичної культури і спорту, демонструє низький рівень теоретико-методичних знань та умінь.

7.Рекомендовані джерела інформації

Основна.

1. Данильян О.Г., Дзьобань О.П. Методологія наукових досліджень: Підручник. Харків: «Право», 2023. 368 с.
2. Колесников О.В. Основи наукових досліджень. ЦУП. 2019. 144 с.
3. Конверський А. Основи методології та організації наукових досліджень. К.: Центр навчальної літератури. 2019. 350 с.
4. Костюкевич В.М. Основи науково-дослідної роботи магістрантів та аспірантів у вищих навчальних закладах (спеціальність: 017 Фізична культура і спорт): навчальний посібник / В.М. Костюкевич, В.І. Воронова, О.А. Шинкарук, О.В. Борисова; за заг. ред. В.М. Костюкевича. Вінниця : ТОВ «Нілан – ЛТД», 2016. 554 с
4. Сергієнко Л.П. Технології наукових досліджень у фізичній культурі. К.1. Тернопіль: «Богдан», 2014. 496 с.
5. Шиян Б.М. Теорія і методика наукових педагогічних досліджень у фізичному вихованні і спорті: Навчальний посібник / Б.М. Шиян, О.М. Вацеба. Тернопіль: Навчальна книга «Богдан», 2008. 276 с.

Додаткова:

1. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: Методологічні поради молодим науковцям / С.У. Гончаренко. Київ-Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. 278 с.
2. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. / П.М. Григорук, Н.А. Хрущ. К.: Видавничий дім «Конкорд», 2017. 206 с
3. Основи науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти зі спеціальності «Фізична культура і спорт»: навч. посіб. / В. М. Костюкевич, О. А. Шинкарук, В. І. Воронова, О. В. Борисова; за ред. В. М. Костюкевича, О. А. К.: Національний університет фізичного виховання і спорту, вид-во «Олімпійська література», 2018. 528 с.
4. Стеченко Д.М., Чмир О.С. Методологія наукових досліджень: Підручник / Д.М. Стеченко, О.С. Чмир. К.: Знання, 2005. 309 с.

Інформаційні ресурси інтернет:

1. Освітній портал „Вespo” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.vespo.com.ua
2. Чижик В.В., Дуднік О.К. Методи досліджень у фізичному вихованні. Навч. посібник. Біла Церква, 2013. 245 с. URL: <https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/3054/1/Metody%20doslidzhen.pdf>
3. Деделюк Н. А. Наукові методи дослідження у фізичному вихованні : навч. посіб. Для студ. / Ніна Автономівна Деделюк. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. 184 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/153578292.pdf>